

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDÉKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT KÖZLÖNYE.

Készítő: 10 ltr — kr.
Félszáz: 5 " — "
Negyedóra: 2 " 50 "
Egy óra: 1 " — "
Egyes szám ára 4 kr.

Felolvasó szerkesztő: **BARTHA MÓR.**
Főmunkatárs: **Dr. KIRÁLY PÉTER.**
Kiadók: **HOFFMANN és KRONOVITZ.**

Hirdetési díj:

Hat hónapra petit sorost 5 kr. Nagyobb terjedelmű a többi rá
Rövidtávúak aiku szerint jutányos aron vetetnek fel. Balyo. díj 1.
den külön beiktatásért 30 kr

Uri pályák.

Debreczen, aug. 29.

Még néhány nap és bevonul ismét a magyar ifjak gárdája a tudományok csarnokába. E fiatal hadsereg, mely az évezredek nemzeti fenmaradásának zálogát hordja lelkében és erejét izmaiban, nekünk drága és kedves mindenek felett. Annyi reménységünk fűződik hozzája és annyi gyönyörűségünk telik benne, hogy gondolva rája, gondolnunk kell a veszedelmekre is, a melyek jólétét és jövőjének boldogulását kísértetbe vihetik. Mennél drágább kincsünkről van szó, annál indokoltabb az aggodalom és nincs felesleges félelem vagy oktalan aggályoskodás, mikor legbecsesebb értékünket óvjuk. Látni nekünk a jövő Magyarországa e tiszta, erős haderejének tömör falanszait öröm és bizodalom; de a falanszok mögött a szeretet aggodalmának felhői borongnak és kísérik az ismeretlen jövőnek haladó útján. Erkölcsi erejét e derűs hadseregnek nem féltjük, de igenis féltjük jövőjét a mult kísértéseitől, az elavult előítéletektől, a téves becsvágy szomorú botlásaitól. — Féltjük fiatal erejüket a káros felfogások akadályaitól, a melyeken már annyi jobb sorsra érdemes törekvés botlott meg és annyi becses ambíció jutott zátonyra.

Ez aggodalomnak hangot kell adnunk mindannyiszor, a mikor így, az

iskolai év kezdetén a pályaválasztás nagy kérdése aktuálissá válik. A helyes gondolkodásnak még mindig nagyon sok léves nézet és bűnös előítélet szegi szárnyait. A változott idők minduntalan jelentkező szomorú tapasztalatai az urképzés vak szenvedélyét még mindig nem voltak képesek megfékezni. A szülői szeretet még mindig szívesebben hódol az ábrándoknak, mint a józan megfontolásnak. Magyarországon még mindig a legkeresettebb pálya az uri pálya, a mely alatt olyan mesterség értendő, a mely diplomával van megpecsételve és jól ropogtatható címet szerez az öröklött név elé. A lateiner pályák iskoláit egy tengernyi tábor ostromolja, a melyet ezzel a büszke jelszóval küldöttek el hazulról: légy n gyobb ur, mint az apád!

Ez az oka annak, hogy az uri pályák legnagyobb része a finansziális csőd szélére jutott. A diploma nem jelent biztos kenyeret, ellenben jelent keserves, nehéz, zaklatott küzdést, megszaporodott igényeket és megcsökkenő kenyeret. A végső kétségbeesés sziklái és zátonyai között a cifra nyomorúság lobogója alatt egész tömege evez a küzdő egzisztenciáknak és még mindig új rajok keredzkekednek fel a megterhelt hajókra. Szomorú kép, de a nap krónikák feles számmal tesznek bizonyosságot róla, hogy még csak nem is tu'zott. Az uri pályák nagy keresettsége olyan vi-

szonyokat teremtett, a melyek minduntalan keserves küzdelmek és súlyos erkölcsi megpróbáltatások elé viszik azokat, a kiknek az lett a szomorú szerencsésük, hogy — urat nevelt belőlük az oktalan hiúság és ábrándokra spekuláló ambíció.

Igaz, hogy ezek a bajok nagyobbára a jóakarát, sőt a szeretet forrásaiból fakadtak: de vajjon ez csökkenteti-e terheiket? A pokolba vezető ut is a jószándék köveivel van kirakva; de azért a pokol mégse tartozik a legkellemesebb tartózkodási helyek közé és inkább a jó szándék jusson a pokolba, mint a becsületes törekvés és tisztességes munka.

Elég, duzzadó vitorlakkal indult hajó merült már el az urhatnomság tengerében és elég gyötrelmes tanulság kiálja már az okulást. Világért se szólalunk mi fe. az ellen, hogy a szülők taníttassák a gyermekeiket. Az ilyen óvás a legnagyobb oktalanság volna. Ennek az országnak és ennek a nemzetnek égető szüksége van rá, hogy fiatalsága a tudomány forrásaiból merítsen erőt a fenmaradás és boldogulás nagy küzdelmeihez. Egy művelt nemzet: erős nemzet. De bőségesen elérkezett az ideje annak, hogy lemondjunk az ugynevezett »uri pályák« favorizálásáról és ha már mindentron urnak akarjuk nevelni a fiainkat, ne foglaljuk le ezt az elnevezést egy pár ilyennek dédelgetett mesterség számára. Ur mindenki, a ki a

Kertünk alján.

— A »Debreczen« tárczája. —

Kertünk alján madárfé szek, —
Kedves, kicsi fészek,
Három madár a lakója,
Három apró lélek.

Sűrű jászmin-bokor mögött
Órákig ott állok,
Fájva nézem azt a csendes,
Igaz boldogságot.

Csendes, édes, boldogság volt
Eddig a lelkemben,
Mig a szívem, szegény szívem
El nem vesztettem.

De mióta az a kis lány
Szívem eltiporta,
— Könnyes szemmel nézek a ti
Boldogságotokra.

I. Szilágyi Imre.

Nem halt meg, csak bujdosik.

— Népregék Rudolf királyról. —

A »Debreczen« tárczája.

Magyarország koronás királynéja lett volna az a bájos szőke asszony, ha egy eltévedt golyó örökre meg nem szünteti lázas dobogását annak a nemesen érezni tudó szívnek, ha meg nem szünteti lelkes működését annak az agynak, melynek gondozására két nagy ország népe lett volna bízva. A sors másként akarta.

A csendes mayerlingi völgyben átlőtt homlokukkal találták meg Rudolf királyfit, a Habsburgok családjának életerős ágát. Villám sujtott le a hópelyhektől boros égből és derekon törte ketté az erdők királyát, a rengetegeket uraló, egbetörő, büszke fenyőt. A villám dőreje milliók szívét reszketteté meg s millió agynak hite rendült meg egy pillanatra a Gondviselésben.

És hiába fekszik ott évek óta a holttem a királyi sirboltban ősei közt, a nép hitében, ott a falvak, tanyák és kunyhók szelid, de ábrándos világában, él még a magyar király, nem halt meg, csak elbujdosott.

El kellett neki bujdosnia, mert szerette a szegényt s föl akarta ruházni a nélkülözöt a gavadagok bőségével s ezért kellett megválni aranyos trónusától s bujdosnia messze, messze kietlen végtelenbe, — idegen országok határában.

Regéket szőnek róla ezüstsugaras, holdvilágos éjszakákon, róla, a büszke bérczi fenyőről s a szelid folyondárról, mely átölelte őt hitvesi szeretettel, arról a szép szőke asszonyról, kinek diadémós, szelid homlokára oly korán borult az özvegyi fátyol: régi meséket elevenítenek fel, belevonva sbbá a nagy tragédiát.

S ha nyári éjszakákon, mikor elpihen a munka, vagy hosszú téli estéken, mikor odakünt zúg a víz s a puszták végtelenében szárnyas paripán rohan az orkán s a téli fagy hevében gyémántragyogóvá jegecedik a víz csepp s az elkésett szellő megrázza a tanyaház ajtaját: elhallgat a dal, elhallgat a mese az ajkon:

Hallga, a bujdosó királyfi, a magyar királyfi!

Ugy amint hallottam, elmondok néhányat ezekből a mesékből.

maga emberségéből tisztességes uton megél, a kötelességeit pontosan teljesíti és mások kegyelmére nem szorul. Okos ember nem ott keresi a boldogulását, ahol a verseny a legnagyobb és az eredmény a legbizonytalanabb. Van elég út még ebben az országban, a mely sokkalta biztosabban elvezet a nyugodt boldoguláshoz, van elég tér, a melyen becsületes igyekvéssel biztosan érvényesül a hasznos törekvés. Terem még széles Magyarországon elég kenyér, hogy jóllakhasék vele mindenik fia ennek a földnek, de ne feledje el senki, hogy a kenyér nem magától terem, hanem hasznos munkának a jutalma és első sorban azt illeti, a ki többet dolgozott érte.

A felelősség tulnyomó része a szülőköt illeti, a kik a gyermekek sorsa felett határoznak. Gondolják meg, hogy nehezebb lett az élet és a vele való küzdelem immár a porondra szőlította az erős férfi mellé a gyöngye nőt is. Nagyobb, szélesebb és keményebb lett a verseny; a ki könnyű eredményekre spekulál, könnyen elszámítja magát. Ma, a mikor a gyöngye leány is beáll az élet küzdelmeibe munkásnak, ne akarjanak a szülők okvetlenül urat nevelni a fiukból. Nincs uri pálya és nem uri pálya; csak tisztességes és tisztességtelen. És egy darab biztos kenyér, ha még oly barna is, többet ér száz korhadó előtételnél, ha még oly »uri« is.

A kiegyezés válsága.

Báró Bánffy Dezső és Lukács László pénzügyminiszter 27. reggel Bécsbe érkeztek s d. e. 11 órakor közös kihallgatáson voltak a királynál.

Ott d. u. Thun és Bánffy miniszterelnökök hosszabb értekezletet tartottak. Ugyancsak ma délután Thun gróf elnöklése alatt osztrák minisztertanács volt, a melyben valamennyi osztrák miniszter résztvett.

Bánffy d. u. gróf Goluchovszki külügy-

Hiába temették el királyi sírboltba, hiába tették az érckoporsó súlyos földét fölébe, hiába zárták el aranykulccsal, királyi pecséttel: ott jár ő az alföldi tanyákon, a Kárpátok hegyi kunyhói mellett, nesztelen szellő paripáján. Árnya megjelen a pásztortüzek szelid világánál — s bánatos szavu tilinkó elkapott hangjában, szellő susogásában sóhajja, esengi: Ne feledjétek a bujdosó királyfi özvegyét, árváját!

Hova ment, hova lett? Nem tudja senki. Hó betakarja, szellő elfujta nyomát, hab elsimult utána. De él, nem halt meg, ezt csak úgy kültötték róla, hogy ne várja senki, feledje mindenki. Pedig ott jár most is messze vidéken, hova a madár jár őszi idő multán: szép Taljánországban. Poros volt, kopott volt, amikor oda ért, nem volt már senkije ezen a világon! Mint szegény vándorló, úgy járt utról-utrá, de kérni nem tudott, nem illett az hozzá! Vadfák gyümölcséből enyhíté éhségét, friss forrás vizéből az égető szomját. Egy őszi öreg ember kerül ám elébe:

— Honnét jössz, honnét jössz, szegény fáradt vándor?

Megmondja, ne mondja? Végre is megmondta, hogy messze utról jött, hegyeken,

miniszterrel és Lukács László pénzügyminiszterrel tanácskoott.

Ily módon beszámoltunk minden perccel amit a magyar miniszterek Bécsben tölöltek.

A tanácskozások lefolyásáról és eredményéről kevés hír szivárgott ki. Jellemző azonban, hogy a N. W. T., mely tudvalevőleg nagyon közeli viszonyban van a magyar miniszterelnökkel, hosszabb tudósítást közöl Bánffy intenciójáról.

A magyar miniszterek — írja a N. W. T. — attól az intranzigens igyekezettől vezetve utaztak Bécsbe, hogy a kiegyezési javaslatok egész tartalmát, amennyiben azok a magyaroknak kedvezők, megvalósítsák. A magyar minisztereknek most újra volt alkalmuk, hogy a király előtt álláspontukat kifejtsek, melyet a legutóbbi minisztertanácsban állapítottak meg egyhangulag. Magától értetődik, hogy a király a döntés előtt az osztrák miniszterelnököt és pénzügyminisztert is meg fogja hallgatni és hogy azon a közös miniszteri tanácsban, mely legközelebb a király elnöklésével összeül, újra meg fogják kísérteni, hogy a Budapesten elintézetlenül maradt és kiélezett kérdéseket kiegyenlítsék, vagy legalább elsimítsák. A közből, mely a tárgyalásokra borul, már kezdenek kibontakozni a két kormány álláspontjának körvonalai.

Az osztrák kormány azt kívánja, hogy a mostani állapot évenként meghosszabbíttassék s hogy a status quon mi se változtassék. Ezzel szemben a magyar kormány arra az álláspontra helyezkedik, hogy nem egyezik bele többé rövid provizoriumba s hogy a kiegyezést 1903-ig az önálló magyar törvényhozás útján megvalósítja s addig csak a közös vámterületet tartja fenn.

Azt bajos megmondani, hogy eddig a két kormány milyen engedményeket tett, de az az egy bizonyos, hogy az osztrák kormány most már hajlandó a dolgok új rendjébe beleegyezni s hosszabb lejárati egyezséget megkötöni s belemenni a kiegyezési javaslatok fölötti discussióba.

A punctum saliens a kvóta-kérdés és minden, ami e kérdés körül forog, a Reichsrath összehívása stb. A döntésnek be kell következni, még mielőtt a király elutazik Buziásra a hadgyakorlatokra. — Azoknak nagy igazuk van, a kik azt állítják, hogy a királyi döntése nagyszemélyű lesz a monarchia történetében.

A magyar kormány eredeti követeléseit a

következők voltak: A magyar kormány azt követelte, hogy a Reichsrathot összehívják s hogy a Badeni fele kiegyezési javaslatokat tárgyalás végeztéle terjeszszék s tárgyalassák, ebben az esetben semmi sem állott volna annak útjában, hogy parlamenti uton provizorium alapján a mostani állapotot meghosszabbítsák. Ellenkező esetben azt követelte volna a magyar kormány, hogy az egyéges vámterületet 1903-ig való autonóm megállapítása alapján a reciprocitás biztosítéka mellett fontartsák. Magyarország ebben az esetben a fogyasztási adóknak a Badeni-fele javaslatok kulcsa szerint való kiszámítását és a megváltoztatott bank szabadaimát önállóan határozná el s Ausztriára hagyná, hogy ugyanezt tegye. A magyar kormány kerekén kijelentette, hogy ez időszert nem állapodik meg a kvótáról, a junktimot perhorreskálja de követel, hogy a kvótaküldöttségek összeüljenek, mert a korona csak a küldöttségek megállapodása után dönthet.

A kormányparti »Pesti hírlap« a mai számában a kvóta-kérdésről szólva, ugyanezt írja. Szerinte is a kvóta-kérdésben a magyar kormány nem engedett. Álláspontja, hogy erre nem illetékes. A két országgyűlés alkotmányos joga lévén a kvóta-arány megállapítása, a magyar kormány most is elutasított minden kompenzacionális törekvést. Az osztrák kormány ezt az álláspontot kénytelen volt honorálni, úgy látszik, abban a hitben, hogy a koncessziókat alkotmányos tárgyalás vagy királyi döntés útján legalább részben elérheti. Bánffy-kabinetje kitart azon álláspontja mellett, hogy a Badeni-fele javaslatokból Magyarországra származható előnyökből, természetüknél fogva, semmi lényegeset levonni nem lehet. Gróf Thun ellenben ezt szükségesnek tartja, mivel a Reichsrath előtt az eredeti Badeni-fele javaslatokkal megjelenni naivság volna. Az alkotmányos keresztülvitel végett tehát koncessziókra van szüksége, amelyeket a magyar kormány meg nem adhat, mivel Magyarországon senki sem hajlandó az osztrák parlamenti ziláltságából folyó kelemelenségeket gazdasági premiummal honorálni.

Bánffy javaslatai.

Bécs, aug. 27.

Egy magyar kormánykörökkel összeköttetésben álló tudósító a következőket jelent:

A magyar kormány javaslatai abban öszzpontosulnak, hogy a májusban beteresztelt

nek értünk s diadallal visznek, lobogók lebegnek s én teszem fejedre azt a szent koronát, te bujdosó vándor, hazátlan királyfi, magyarok királya!...

Az egyik hazajött tölgyfa koporsóban, fényes diadallal. A másikat várják, várják, de hiába.

Levél rezg az ágon, rege száll az ajkra.

Volt egyszer, volt egyszer, nem is nagyon régen, ékes Budavárban, egy szegény királyfi. A mit csak szem láthat, amit kéz elérhet, mindene volt neki ezen a világon.

Szomorú volt mégis. Szerette az apja, úgy az édes anyja, az a jó királyné s hogy csak felvidítsák egyetlen fiukat, még a csillagot is lehozatták volna neki az egekből. Hasztalan volt minden! nem vidult föl sehogy a szegény királyfi. Egyszer azt mondta a jó öreg király a hivatásának:

— Szóljak-e, ne szóljak? Én csak azt gondoltam, házasítsuk meg ezt a jó fiukat majd másként lesz minden.

— Jó lesz, nagyon jó lesz! örvendett a dolgon maga a királyné. Hát megházasították. A legszebb királyleány, világszép teremtés lett a felesége.

Szerették is egymást, úgy mint galambok zöld erdőnek árnyán. És hogy nagyobb

völgyeken, tengereken által. Ugy üzték, hajtották, nem volt maradása, nem volt nyugvása. Mindenét elvették, a mi csak kedves volt a világon. Földönfutó árva. Nemcsak hogy országa, nemcsak koronája, de kenyere sincsen.

— Szegény, szegény fiam! És sajnálta nagyon a jó öreg ember.

Azután elmondta, hogy hajh, réges-régen őt is úgy elűzték idegen országba. Sokat is bujdosott, már össze is járta az egész világot, de még sem feledhet, valami úgy vonja vissza-vissza, készíti oda, hol szerették a szegényt, a népet!

És a két bujdosó nagy könnyhullajtás közt ölelte át egymást, ismerte meg egymást!

— Te vagy hát, te vagy hát az az öreg ember, kitől ott úgy félnek, amott úgy szeretnek?...

— Te vagy hát, te vagy hát a magyar királyfi? Isten hozott nálam! Jó lesz itt tenéked. Ne busulj, ne busongj; visszamegyünk még mi fuvó paripákon. Nem halunk meg, addig, meg vagy az írva a csillagos égben. Hajh, sokan is várnak, szegény elnyomottak, az a jó magyar nép, az özvegyek, árvák! Három üstökös jó addig még az égre, s nagy vésszel fenýiti meg ezt a világot, akkor jön-

kiegyezési törvényjavaslatokat az önálló gazdasági rendelkezési jog alapján egyoldalu törvényjavaslatok alakjában akarja a magyar országgyűlés elé terjeszteni, a mi a magyar kormány számára lehetőségessé tenné, hogy a kiegyezésnek, Ausztriában való életbe léptének módjától eltekintsen. Minthogy az 1867. évi XII. t.-cz. a vám- és kereskedelmi szövetség megkötéséhez a teljes alkotmányosságot követeli, ennél fogva a 14 §. regimjének időszakára az egyoldalu rendezés formájában új módot kell keresni. Ezzel a 14. §. nincs elismerve, hanem csak az egyezménynek egy specifikus formája van létesítve. Ezzel szemben Thun hangsúlyozta, hogy a májusi törvényjavaslatok eredményei csak a kvóta felemelésére való tekintet el történtek, mire báró Bánffy azt felelte, hogy a kormányok nem is illetékesek a kvóta kérdésért tárgyalni, mert előbb még a kvóta-bizottságoknak be kell fejezni tárgya asait. Ezért tehát a magyar kormány az osztrák birodalmi gyűlés összehívását követeli, hogy válassza meg a kvóta-bizottságot. Ez ellen az osztrák miniszterek részéről az az aggodalom merült fel, hogy ez nem törtenhetik meg a kellő gyorsasággal és minthogy a kvóta feletti tárgyalások nagy késedelemmel járnának, az osztrák minisztereknek más részen kell karpórást keresniök, azaz a már elkészített kiegyezési javaslatok módosítását követelték. A magyar miniszterek ugyan különösként tartották azt, hogy a másik szerződő fél kedvezőtlen helyzetét fel akarják használni arra, hogy a másik szerződő fél a már megállapított szerződési feltételek leszállítására kényszerítsék, de úgy látszik, hogy az osztrák kormány mégis elérte azt, hogy a májusi kiegyezési javaslatok egy részét Ausztria javára megváltoztatták, mert a magyar kormány lehetőleg előzékenységet akart tanusítani. De teljes megegyezés még nem jött létre. Csak annyi bizonyos, hogy az összes megállapodások érvényének határideje 1903 ig van megállapítva. (N. Fr. Pr.)

BELFÖLD.

Önálló horvát vámterület.

Az augusztusi meleg napok úgy látszik megártottak a horvátoknak, mert a legnagyobb komolysággal vitatják az önálló horvát vámterület jogosultságát.

Az »Obzor« tegnap számában ismét az önálló horvát vámterülettel foglalkozik és többek között a következőket írja:

legyen az öröm, vigasság a királyi háznál: egy tavaszi reggel kelep-kelepel hát bizony a gölya, száll az ereszfára.

Egy apró kis angyal, piezike hercegleány édes csacsogása tette hajh hangossá a királyi házat, a budai várat. Örült a szülője, nagyapja, nagyanyja, meg az egész ország. Már-már azt gondolták, betért a boldogság a szegény királyfi banatos szívébe. Csalódtak, csalódtak! Mosolya olyan volt, mint futó szívárvány, felleg jött utána. Kérdezték, mi a baja? Ha tudta: nem mondta. Szeretett, szerették, mégsem volt boldogság szomorú szívében. Kereste maga is mi hozhatna vigaszt elárult lelkének? Tudósok, doktorok, sok javas asszonyok, ifjak és vénék, nem tudtak orvosszert találni rája! Hat egyszer egy öreg fellábu vak koldus ballag ám nagy gyorsan a királyi várba. Be is eresztik, szóba álltak vele.

— Mit akarsz te öreg? kérdik a huszárok. Hallottam, hogy baj van a királyi házában. Mondok én orvosszert fenséges fiának! Hamar az öreggel királyfi elébe! Még ki sem nevétték, hittek a szavának, A királyfi előtt bársonyra ültették, világeletében úgy soh'sem becsőzték. Kezét meg sem fogta, nyelvét meg sem nézte a király fiának, mégis orvosszert állott a szavának.

Magyarország és Horvátország között négyféle közös ügy van: 1. A korona közösége. 2. A pragmatica sancióból következő közös ügyek. 3. Olyan közös ügyek, amelyek ugyan nem a pragmatica sanción alapulnak, melyek azonban az osztrák-magyar kiegyezés folytán közösen intézettek. 4. Azok a közös ügyek, amelyeknek elintézésének jogát a kiegyezéskor Horvátország a magyar kormányra ruházta.

Nem igaz, hogy csak ezeknek az utolsó pontban megjelölt közös ügyeknek közösége változatható meg törvényhozással, míg a többi ügyek tartósan és megváltoztathatlanul közösen vannak intézettek. Megváltoztathatlanok csak azok a közös ügyek, amelyek a pragmatica sancióban jelentettek ki közös ügyeknek, ilyen közös ügy pedig Horvátország és Magyarország között csakis a personal unió a Habsburg-dinasztia alatt. Ha a közöség fölbomlik akkor azok Magyarország és Horvátország között is megszűnnek és a horvát-magyar kiegyezési törvény 3. szakasza tárgyátlan, mert Horvátországnak joga van az önálló vámterülethez.

A birodalmi gyűlés egybehívása.

Magyar részről állhatatosan követelik a Reichsrath egybehívását. Az osztrák többség körében azonban úgy látszik, nem hajlandók ezt a követelést mindenáron jogosultnak mondani. A »Vaterland« megjegyzi, hogy a Reichsrath egybehívásának csak akkor lehet eredménye, ha egyáltalán erről szó lehet, hogyha kedvezőbb kiegyezési feltételek értek el. A Reichsrath összehívásának kérdésével együtt természetesen újból felmerül a nyelvrendeletek megszüntetésének kérdése. A »Linzer Volksblatt« aggodva óv a nyelvrendeletek egyoldalu megszüntetéséről, mert ezáltal a birodalmi okokból nem megvetendő cseh obstrukció idéződik elő. Többek között azt mondja: A nyelvrendeletek megszüntetésével legkedvezőbb esetben is csak rövid fegyverszünetet érhetnek el, a mit azonban a monarchia és az állam autoritásának alapjában való megrázkódtatásával nagyon drágán fizetnének meg. Peldátlán rövidlátóság azt hinni, hogy a nyelvrendeletek okozták azt a válságot, a melyben most vagyunk. A nyelvrendeletek legrosszabb esetben véletlen okozói, kiindulás pontjai ennek, de nem az indító oka és ezért ezeknek megszüntetésével nem érünk el semmit, a mi a helyzet javítására hatással volna.

— Fenséges hercegem, boldog csak úgy lehetsz ezen a világon, ha egy boldog embert találsz az országon. S ettől az embertől jó szóval, rossz szóval, vagy kincscsel, vagy vérrel, vagy egy országgrésszel szerzed meg, vagy kérd el tulajdon ingét s ezt vadd rád, ezt viseld, fejemmel jót álok amíg élsz, amíg halsz, boldog leszel mindig!

Örült a királyfi. Boldog lesz hát, boldog! Hisz itt az udvarnál annyi ember boldog! — Egyiktől elkéri az ingét s ráveszi magára és örömmel gondolt apjára, anyjára, kis feleségére, kicsike lányára. De hát mi történik? Hát mi történt volna? A királyi háznál teherdek sok ur van, de még több a szolga. Sorba megkérdezte tőlük a királyfi, boldog vagy-e ember?

Hát egy sem volt boldog! Az urnak, szolgának volt baja, mint tenger! Budapest nagy város, s k a nagy ur benne, lesz ezek közt boldog, ha már ott fent nincsen. Hajh, de mindhiába, bármilyen nagy város, nem lehet ott fogni emberben boldogot, sem pénzen, sem kincsen! Gazdagnak a szíve, aszszonnyal van baja, a szegény meg szegény, éhezik és fázik.

Nem volt ennek boldog sem apja, sem anyja, sem az öreg apja! Söhajt a királyfi,

A »Vaterland« bárgyúsága azonban Ausztriában memmifele hatást nem tett, mert Bécsben még mindig komolyan foglalkoznak a birodalmi gyűlés egybehívásának kérdésével. A mindig jól értesült Nár. Liszti-nek jelentik Bécsből: A tegnapi miniszteri tanács a budapesti megállapodások érdemleges tartalmával foglalkozott. A Reichsrath összehívása ügyében még nem döntöttek ugyan, de az összehívás valószínűnek látszik. Eddig azt hitték, hogy az eddigi tárgyalások célhoz vezettek, de ez a remény korainak látszik, mert ennyire még nem fejlődtek a dolgok.

Költségvetés és kvóta.

Bécsi távirat jelenti, hogy az 1899 évi költségvetésre vonatkozó előterjesztést Lukács László pénzügyminiszter a királynak ma tette meg. A »némi felesleg« az alapjában mindig irreális költségvetésnek ez az emaradhatlan dekoráltsága értesülésünk szerint ma is szerepel a költségvetésben. Jelentékeny eseménynek akarják felüntetni, hogy a közös költségvetéshez való hozzájárulási arány az eddigi kvótakulcs (31.4 : 68.6) arányában van beállítva. Mi ennek semmi jelentőségét nem tulajdonítottuk.

Ha a »modus procedendi« annyira halad, hogy a kvóta-arány a mi terhünkre felemelhető lesz; póthittel fedeznők a magasabb kvótát. Tudvalevő dolog, hogy a póthittel, még ha negyven millió is, a kormány, valamint a szabadelvű part meg nem ijed, In abb óhajtottunk volna e semmiség helyett felvilágosítást kapni arra nézve, hogy az átruházásra vonatkozó intézkedés pontosan végre van-e hajtva a költségvetésben, vagy tovább folyik a törvényhozási költségvetési jogainak ez a szokásos kijátszása.

A bünvádi eljárás életbeléptetése. A bünvádi eljárásról szóló törvény életbeléptetését ehalasztják. Az ok egyszerűen az, hogy a negyvenötven millió forintos évi fölösleg után, a magyar állam pénzügye olyan állapotba jutott, hogy egyelőre nem bírja meg a reform pénzzel való látását. Tudósításunk így hangzik:

Az új bünvádi eljárást, mint értesülünk, az 1900-ik esztendőnek első napjával fogja életbeléptetni az igazságügyi kormány. Az életbeléptetésnek a jövő évről való elhalasztása folytán nem fog szerepelni az 1899-ik évről állami költségvetési előirányzatában, az a — nyolczszázezer forintot meghaladó — összeg a melybe évenként kerül a büntető eljárás

busul a király is. Hiába hirdetik, keresik, kutatják gyalog és lóháton; csak nem találhatnak bajnalküli, boldog embert az országon.

Hát így áll a dolog s nem maradt más hátra, mint a jó királyi tanácsára vándorutra indult, hogy ha van egy boldog ember a világon, ő azt felkutatja bármilyen módon, áron. A jó édes anyja sok jó pogácsával, a bölcs édes apja ezer tanácsával, kedves felesége ezer csókjával, a kis Erzsike meg gagyogó szép szóval bucsuzott el tőle.

Hegyeken, völgyeken, reggel, délben este ment, ment a királyfi messze-messze-messze. Nem volt nyugalma, sem maradása: üzte vére, vágya, hogy a boldog embert immáron meglássa. Tolnát és Baranyát össze-vissza járta, nem is volt már talán város, falu hátra és a kité keresett?

Nem is hallott róla! Nagy busan leült hát sűrű erdő alján. Madár volt az ágon, dalolt a párjának. Hajh hogyan vége lett az ő szép almanak. Eddig egy buja volt, most másik is marja: Nem hord boldog embert Duna, Tisza partja: Boldogtalan ország bántos király; nem arany, tövis lesz majd a koronája!

Hát a mint busulna, mi hangzik az égbe? Vidám tilinkója az erdő fiának, elfujja magát

reformja. Csakis előkészítési — nevezetesen az esküdszaki eljárás szervezésével kapcsolatos — munkálatokra lesz felvéve a jövő évi budgetbe körülbelül hetvenezer forint.

KÜLFOLD.

A török görög szövetség. Említettük némrég, hogy Rallis volt görög kormányelnök akit a szultán kihallgatáson fogadott, buzgó szószólója a török-görög szövetségnek, melyről sok kózsza birt közöltek a lapok. Egy konstantinápolyi felhivatalos közlemény most meg rósi, hogy az athéni kabinet és a porta közt tényleg folyik eszmecsere a két kormányok egymáshoz való közeledése érdekében, a tárgyalások folyamata oly kedvező, hogy a Görögország és Törökország közt való rapprochement máris biztosítottnak tekinthető. Ez azonban még nem annyi, mint szövetség. Csak a közeledés mondható ténynek; de ez körülbelül elegendő is. Konstantinápolyban lehetnek tartják, hogy György görög király legközelebb látogatást tesz Konstantinápolyban, ami mindenesetre még közelebb fogja hozni egymáshoz ezt a két országot, amelyek némrég mint ellenségek álltak egymással szemközt a csatamezőn.

Anglia Kína ellen. Az angol kormány, úgy látszik, mégis erélyes cselekvésre határozta el magát Oroszországgal szemben a Kinában szenvedett kudarc után. A Daily Mail legalább azt jelenti Pekingből, hogy ott a helyzet hitetlen akutta lett. Macdonald brit követ közölte a congli-jamenel, hogy ha Kína nem teljesíti Anglia óhajtását, ezt Anglia casus bellinek tekinti. Az angol flottát összehívják Vei-Hé-Vejben és Honkongban. A hajó tüntetés Kína ellen irányul, mert mint felhivatalosan jelentik, Oroszországgal jó a viszony. Salisbury ragaszkodik az angol befolyási szférá elismeréséhez.

Felünnő, hogy ezzel a hírrel egyidejűleg érkezik az a közlemény, hogy Pavlov orosz követet, aki Macdonald angol követnek olyan győzelmes ellenfele volt Pekingben, Szöulba neveztek ki követnek. Oroszország tehát már — formailag — elégtételt adott Angliának.

London, aug. 29.

A Reiter ügynökség jelenti Sanghaiból: Anglia és Kína között a viszony nagyon leszűltté vált, azoknak az erélyes intézkedéseknek a következtében, amelyeket az angol kormány avégből tesz, hogy a congli-jamenre

az angol szindikátusok által Kinától szerzett engedélyek tekintetében nyomást gyakoroljon. Ezt a helyzetet főleg Kinának a peking-hankau-i vasút engedélyét illetőleg követett legutóbbi eljárása idézte elő. Anglia most azt követeli, hogy Kína e tekintetben minden elégtételt megadjon. Seymour tengernagy jelenleg majdnem egész hajórajával támogatja Macdonald angol követnek a congli-jamen elé terjesztett követelését.

HIREK.

*** A királyné gyógyulása.** Örvedetes hírek érkeznek Naueimból. A királyné állapota napról-napra javul. Tegnap reggel félnyolc órakor Schrott tanárnál a leg-röbbe Sprudel-fürdőt vette és ezután gyalog tért vissza lakosztályába. Hír szerint a királyné a kurát Neuhamban a tavasszal megismétli. A hatóságok képviselői ma kihallgatáson voltak a felségénél. Az eddigi megállapodások szerint a királyné ma este tíz órakor utazik el Neuhemból.

*** A király a hadgyakorlatokon.** — Temesvárról jelentik: A királynapokra nagyban folynak az előkészületek. Buzias díszítése és a diadalkapuk építése már be van fejezve. Ő felsége és a főhercegek, valamint a többi méltóságok lakosztályai teljesen elkészültek. A király és közvetlen kísérete (gróf Paar Ede lovassági tábornok, Bolfras Arthur altábornagy főhadsegédek, König Károlyi udvari tanácsos, a szárnysegédek stb.) a közalapítványi uradalom főtisztai épületében fog lakni. — Ferencz Ferdinánd főherczeg szállása a Hollósy-féle villában, Ferencz Szalvator főherczegé a Hoffmann-féle villában, József főherczegé a Hillner-féle villában, báró Beck tábornagy vezérkari főnöke és Kolozsvár vezérkari esredése Schottola Ernő villájában, báró Fejérváry Géza honvédelmi miniszteré dr. Porutiu Romulus vármegyei tb. főorvosnál, dr. Wlascics Gyula vallás miniszteré Szüry Kálmán kö alapítványi főtisztánál, báró Kriegerhammer hadügyminiszteré és a hadvezetője a Csajághy-fele házban, dr. Molnár Viktor főispáné Unger főszolgabírónál lesz.

*** A közönség figyelmébe.** Figyelmeztetjük a t. közönséget, köztük különösen a t. városi tisztai kart, anyakönyvi hivatalt s a házkulandó feleket, hogy az Arany János utca felől a 2. sz. Hungária kávéház épület felé —

ha a szerencsétlenséget ki akarják kerülni — ne menjenek, különben még valakit agyon talál ütni az azon épület eresse alól lebuló diszfalzat. Ma reggel 7 óra 33 perczkor a 19 ik darab is leesett.

*** A Zion egylet tisztújító közgyűlése.** Élénk érdeklődés mellett folyt le tegnap a Zion betegsegélyző egylet tisztújító közgyűlése, amely az új alapszabályok megerősítése következtében vált szükségessé. A tagok nagy számmal gyűltek össze. Miután Weisz Sándor elnök az előjáróság lemondását bejelentette, felhívta a tagokat a tisztújításra. Nyomban megkezdtek a szavazást. Összesen 216 szavazatot adtak be. Az eredményt este 7/8 órakor hirdették ki, mely szerint elnök Weisz Sándor (158), alelnök Hochfelder Jakab (uj 106), pénztáros ifj. Schwarcz Vilmos (189), ellenőr Schwarcz M. L. (159), betegfelügyelő Rosenberg Simon (182), Steier Gyula (143), ifj. Kellner Dávid (uj 91), Elsner Henrik (uj 118), előjárósági tagok: Márkus Miksa (114), Stern József (115), Hoffmann Sándor (107), orvosok dr. Rózsa Mór (uj 90), dr. Kenyeres Elek (uj 62 szavazattal.)

*** Könyöradomány jégkárosultaknak.** Lapunk hasábjain már megemlékeztünk arról a nagy jégverésről, amely Nagyerne község egész határát tönkre tette. A községnek amugy is szegény lakossága e nagy csapástól a legnagyobb nyomornak és inségnek néz elebe, ha csak nem találnak módot az itéző körök, hogy valamiképp segélyezzek a károsultakat. E végből most Marostorda vármegye egész közönsége nevében Désey alispán az összes törvényhatóságokhoz az alábbi leiratot intézte: Valamennyi Törvényhatóságnak: F. é. jun. hó 13—14-én 2—2 órán át tartó jégeső Nagy-Ernye község egész határát tönkre tette, az összes természet teljesen megsemmisítette, úgy annyira, hogy a lakosság nagy része a legsivárabb ehségnek néz elebe. E szomorú körülmény kapcsán atyaffságos szeretettel, tisztelettel és könyörületos szivekbe vetett teljes bizodalommal kérünk benetekeket, hogy a sorscsapás nyomoritotta Nagy-Ernye jégkárosultjai részére bármely csekély szives adományt nyújtani ne terheltesetek. Marostorda vármegye közönsége nevében Désey

nak földnek, lombnak, ágnak, hogy mily jó a dolga a szegény juhásznak! — »Szép jó estét földi!« — »Adjon az Isten kendnek!«

— De széles a kedve, talán a birkái jó fűvön legelnek.

— Hát kedvem csak volna, mivel bajom nincsen, kendet is bu nélkül tartsa meg az Isten:

— Nincsen baja kendnek, buja, bänkódása — kérdezi örömmel.

— Már hogy volna bajom! elégedett vagyok juhász életemmel. Harmatot a fülek ad az isten bőven, a juhaim hiznak, vannak jó erőben; déli ebédemet elhozza utánnam ifju feleségem, örömmöm neveli kis fiám, kis lányom két kedves cselédem!

— Hát azt mond meg nekem ember — s urrá teszlek — boldog vagy-e boldog?

— Boldog vagyok uram, de az urasággal ne rontsuk a dolgot!

Hát te boldog ember, én most egre kérlek, csak egy szivességre, megteszed-e nekem?

— Már hogyne tenném meg, van taplóm, dohányom, meg jó emberségem.

— Hát csak arra kérlek ember, boldog ember — s adok érte kincset! — Ne sajnáld én tölem aljon a jó alku, ad nekem az inged! ...

— Nem a kincért uram, nem pénzért, subáért, odaadom, ingyen, de szegény vagyok, lássa olyan szegény, hogy nincs nekem ingem:

És a jó királyfi, a magyar királyfi, mit gondol magában. Járja a világot széltebe hosszába, még má is hiába. Budára várjátok? Ne várjátok többet! Keresi kutatja most az az inget.

Hanem azért várják, tudja azt a nép jól, jobban mint az urak, hogy az a szép s szomorú özvegy, az sem hiszi el, hogy az ő hitese urát eltemettek volna. Eltemettek bárkit, csak azt nem. Az él, az bujdosik, ez csak elrejtőzött a gonoszok elől a széles világba.

Ha szegény vandor megy el ott a vár elött, behívják, ellátják eleséggel, pénzzel. Tövisdől-hegyire kikérdezik, merre járt s hogy találkozott-e ilyen-olyan néppel? A jó Stefánia adat neki hust, bort s felsóhajt, könnyei peregnek:

— Adjatok szegénynek; tudom, hogy jól esik, ha adnak az en jó bujdosó uramnak.

És a jó királyfi, meghagyta az ő jószágos kis feleségének, hogy ha ő már nem teheti, hát szeresse, pártolja azt a szegényt, a népet, mert úgy sincs annak már pártfogója, nagy Magyarországon.

És a jó herczegné nem felejté ezt el, pártolja a szegényt, az árvát, nagy jó szeretettel. Szegényeknek sói, fát osztat hideg téiben, a betegnek meg levesi este, délben. Még a holtra is nagyon neki gondja hogy minden koldusnak legyen koporsója, ő parancsolta meg éppen az uraknak, akik rá még most is szivesen hallgatnak.

De nemcsak az emberekről, még az állatokról is gondoskodik. Ne bántsa senki se a szegény párákat, nem nézheti ő azt! Az erdők éneklő madarát senki el ne fogja, senki meg ne bántsa, annak énekétől van az ő bujdosó urának csak a vidulása!

Csak énekeljete hát dalos szép madarak! Van már pártfogótok. Gonosz kéz nem lö le, pajkos kéz nem dulja semmivé fészketek nyugalmát, s ha majd egyik után jó a másik tavasz, ha majd a hó alól kinő a hóvirág, ibolya, gyöngyvirág: ott a mayerlingi csendes zárdavölgyben daloljátok el a szép, de bus regéket a magyar királynak bujdosó fiáról, az özvegy uráról, az árva apjáról.

A mit tanultok a tanyak népétől, az erdők lányától, a puszták fiától, daloljátok csak az özvegy anyjának s egyetlen lányának, a kis Erzsikének.

Bessenyei.

s. k. alispán. Reméljük, hogy ezen leiratnak meg lesz a kívánt eredménye s Debreczen városra sem fog hátra maradni a többi városoktól abban, hogy a szegény károsultak felsegítésére bizonyos összeget megszavazzon.

* **Felhívás.** A nagyméltóságú kir. pénzügyminiszteriumnak f. év augusztus 2-án kelt 57368. sz. körrendelete értelmében Debreczen városi boritaladó és huszfogyasztási adó biztosítási tárgyalások, az aulirott kir. pénzügyigazgatóság hivatalos helyiségében 1898. évi szeptember hó 3-án délelőtt 9 órakor fognak megtartatni. Ennéfoga az adóköteles felek, ezen tárgyaláson való megjelenésre, saját érdekükben tisztelettel meghívattak.

* **Leányintézet internátusában.** Abelesné Bloch Hermin miniszterileg engedélyezett internátussal egybekötött leánytan- és nevelőintézetében Arany-János utca 26. A beiratások megkezdődtek. Növendékek felvételtnek 6 éves koruktól kezdve. Főcélja az intézetnek az iskolai oktatás mellett a növendékekkel a német és francia nyelvet conversativ által esajátítani. Zongora és czimbalom a legnagyobb alapszállal oktatják. Bentlakó valamint bajor növendékek csak meghatározott számmal vétnek fel. Közlebbi értesítéssel szolgál az igazgatóság.

* **Biharmegye nábobjai.** Nagy híre van a hazában Biharországnak, egyebek között a nábobjairól is, a kik bőven telalhatók a gazdag várnegyében. A legjobban mutatja ez: a legelső adót fizetők névjegyzéke, melyet f. hó 29-én állítottak össze. A lajstromban szép summa adóval szerepelnek a vármegye nábobjai, akik kezdve a váradi püspök 66.390 frtnyi tributumától egész Nuszbaum József 290 frt. porziójáig váltakoznak a hosszú sorban. A legnagyobb adót fizetők legeslegnagyobbjai ime a következők:

Dr. Schlauch Lőrincz bíbornok lat. sz. püspök Nagyvárad 66.390 frt 02 kr, Tisza Kálmán orsz. képviselő Geszt 9.353 frt 72 kr, gróf Stubenberg József birtokos Székelyhid 8.640 frt 31 kr, Pável Mihály g. kath. püspök Nvárad 7.137 frt 39 kr, dr. Noga János nagyprepost. l. sz. cz. püspök Nagyvárad 6.376 frt 20 kr, dr. Wolafka Nándor kisprepost l. sz. cz. püspök Debreczen 6.362 frt 75 kr, Winkler József lat. sz. czimz. püspök-kanonok Nagyvárad 6.356 frt 48 kr, — Fraknoi Vilmos kanonok Nvárad 8356 frt 30 kr, Belopotoczky Kálmán tábori püspök Nvárad 6356 frt 47 kr, Zajnay János kanonok Nvárad 6356 frt 48 kr, Zeley János kanonok Nvárad, Szakszó Rezső kanonok Nagyvárad, Szébhényi Jenő kanonok Nagyvárad, Andrássy János kanonok Nvárad 6366 frt 48 kr, Schiffner Ede kanonok Nvárad 6355 frt 48 kr, Winterhalter A. kanonok Nvárad 6356 frt 48 kr, Bunyitay V. kanonok 6455 frt. 43 kr, Gorove János birtokos Piskolt 5002 frt 98 kr, báró Königswarter Hermann birtokos Kis-Szántó 4928 frt 0 kr, Juricskay Dezső birtokos Örvend 4181 frt 69 kr, báró Bors Frigyes birtokos Thmáda 4025 frt 15 kr, gróf Zickz Ödön birtokos Bécs 3805 frt 72 kr, Des Echerolles Sándor Nagyvárad 3613 frt 83 kr, Szilágy József birtokos Okány 3540 frt 58 kr, gróf Bethlen Aladár birtokos — Élesd 3321 frt 42 kr, gr. Károlyi Gyula birtokos Bolyuk 3297 frt 44 kr, Szunyog Szabolcs birtokos Esztár 3164 frt 48 kr, Schvarec Jakab birtokos Bajj 3157 frt 20 kr, Svarc Ignác birtokos Fegyeháza 3150 frt 89 kr, Tisza I. gr. Geszt 3081 frt, Stern Frigyes birtokos Bpest 3048 frt 4 kr.

* **Polgári lövész társulat díjlövészetét** mint minden vasárnap, úgy tegnap is a tagok szép számu jelenlétében tartotta meg. A lövészeti eredménye igen kedvező volt. Díjat nyertek a következők: Legjobb szegiövessel: Molnár Ferencz 1 drb. 10 koronás aranyat, legjobbjól mélylövessel: Szabó Sándor 4 koronát; legjobbjól örlövessel: Füst Ödön 2 koronát. A díjlövészet befejezése után Boczkó Samuel főkapitány elnökletével megtartott gyűlésen elhatározták, hogy a legközelebbi díjlövészetet szeptember hó 11 és 15-én fogják megtartani.

* **Hajdúvármegye állategészség ügye.** Hajdúvármegyében a múlt héten a következő állatbetegségek fordultak elő:

Veszétség: Szovathon 1 udvaron, összesen 1 községben 1 udvaron.

Takonykór és bőrféreg: Földesen 1 udvaron, Mike-Párcsen 1 udvaron, összesen 2 községben 2 udvaron.

Rühkór: H-Nánáson 1 udvaron.

Serésvész: B-Ujvárosban 4 udvaron, Csegén 1 udvaron, Földesen 16 udvaron, H-Böszörményben 1 udvaron, H-Dorogon 1 udvaron, H-Hadházon 1 udvaron, H-Nánáson 1 udvaron, H-Szoboszlón 7 udvaron, Kabán 5 udvaron, Nádudvaron 5 pusztán, Püspök-Ladányon 3 pusztán, Szovathon 1 udvaron, Tétlenten 2 udvaron, összesen 13 községben.

* **Az ágost hitv. evang. elemi iskolában a beiratások** szept. 1—3 napjain lesznek d. e. 9-12-ig, d. u. 3-5-ig az iskola Miklós u. 3. sz. helyiségében. A tanítás szept. 5-én kezdődik.

* **A jubileumi emlékérem.** A honvédelmi miniszter tegnap Debreczen város tanácsának is megküldötte az Ő Felsége által a fegyveres hatalom és a csendőrség számára alapított jubileumi emlékéremre vonatkozó alapszabályokat és az ezek végrehajtására vonatkozó határozatokat azon erősen hangsúlyozott kivánság kíséretében, hogy a közigazgatási hatóságok kellő eréllyel és buzgalommal igyekezzenek az éremre jogosultak névjegyzékét összeállítani hűgy Ő Felsége óhajához képest decz. 2-ikára valamennyi igehyjogosult az érem birtokába jusson.

* **Nőipariskola beiratás.** Ugy a szülők valamint az összes érdeklődők szives figyelmébe ajánljuk, hogy a nőipariskolában a beiratás szept. hó 1-én veszi kezdetét és tart szept. 1. 2 és 3-ik napján naponként d. e. 9—12-ig d. u. 3—6-ig a nőipariskola helyiségében Batthány utca 20. sz. alatt. Kubek Erzsébet.

* **Elhalasztott hangverseny.** Az Önáló munkás betegsegélyző egylet javára a szept. hó 10-ikére hirdett dalestéllyel és tánczall egybekötött társas vacsora a közbejött akadályok miatt szeptember hó 24-én tartatik meg.

x **Országos vásár Margittán** (Biharmegye) következő sorrendben fog megtartatni: f. évi 14—15-én barom és 16-án kirakodó vásár.

x **Felsőbb osztályu tanulókat** — vallás-különbseg nélkül — egy intelligens uricsalád teljes ellátására elfogad. Cz m a kiadóhivatalban.

* **Tanulóul felvétetik két 14 éves korban levő fiu helybeli szülőtől,** Kovács Gyula vasúletében.

Budapesti áru és értéktőzsde.

— Reich Jenő és Társa jelentése.

Távirati tudósítás. aug. 29.

Határidőüzlet.

Zárul 1 órakor.

Buza őszre	8.31
Tengeri juliusra	4.4
» augusztusra	5.05
Rozs őszre	6.60
Zab szeptemberre	5.36

Értéktőzsde.

Zárul 1 órakor.

Osztrák hitelrészvény	362.—
Magyar »	398.—
Államvasuti	350.20

A nagyvárad szinészeti jubileuma.

— Snját tudósinktól. —

Nagyvárad, aug. 28.

A f. hó 26-án megtartott jubileumra mindenfelől szép számmal jöttek el Nagyváradra a vendégek. Így az aradi Kőlcsey-Egyesület képviselőiben: Institoris Kálmán, dr. Kara György; a debreczeni Csokonai-Kör képviselőiben: Géressy Kálmán, dr.

Kardos, dr. Körössy, dr. Szántó, dr. Bakonyi; Kolozsvárról az Erdélyi Irodalmi Társaság képviselői: dr. Márki, Verseyi stb.

Az ünnep matinéval kezdődött, melyen a vendégeken kívül ott volt Nagyvárad előkelősége. Itt Somló Sándor, a Nemzeti Színház tagja elszavalt szép vcrsét, majd Rádl Ödön, a Szigligeti Társaság elnöke tartott nagyszabásu beszédet. Naményi Lajos a nagyvárad szinészeti történetét ismertette rövid kivonatban. A matiné után, déltajt az ünnepzők a Szent László-térre vonultak, a Fekete Sasba; itt játszottak először magyarul. Az említett fogadó falába emléktáblát illesztettek be ezzel a fölirással:

E városban, ez épületben a szinpadról elhangzott magyar szó emlékére 1798. aug. 26—1898. aug. 26. Hálás kegyelettel az uttörők iránt a Szigligeti-Társaság kezdeményezésére Nagyvárad város közönsége.

A leplezésnél Bodor Karoly, a Szigligeti-Társaság főtitkára mondotta az alkalmi beszéde; a szinársulat énekkara pedig elénekelte a Himnuszt és a Szózatot. Délben a Fekete Sasban fényes banket volt.

A jubileum alkalmából egy emléklapot is adtak ki, Wlassics közoktatásügyi miniszter a következőket írta az alkalmi újságba:

»A magyar szinpad épp úgy intézménye a magyar közművelődésnek, mint a magyar iskola. És ha a magyar szinművészet az emberi szenvedélyek ábrázolása közepette ébren tudja tartani a nézőkben a honszeretet, az emberiség, a becsület eszményeit, szóval mindazon eszményeket, amiket már az iskola is belejük nevelt, akkor a magyar szinpad a nemzet erkölcsi erőinek hatalmas vára, amely megérdemli, hogy fölépítéséhez — ha csak egy porszemmel is — minden magyar hozzájáruljon.

Este a szinkörben diszeloadás volt, melyre a jegyeket már napok előtt elkapkodták. Bölöny József intendáns mindent elkövetett, hogy a jubiláris előadás igazán fényes legyen. A darabok betanításán, rendezésén Follinus Aurel igazgató fáradozott. Az előadás E. Kovács Gyulának nagy prologjával kezdődött. A szinész költő a múlt század végének szinészeti eseményeiről szól benne:

Jó Kelemen László merete azt gondolni,
Hogy a jött-ment Muzsát ki kell innen tolni
És tántorithatatlan elszántsággal vivni
Nyelvünk jussainak birtokait vissza.

Törte, zúzta élet a német agyarnak,
Órjító közönyét a dermedt magyarnak!
Eldobta szerelmét; égi földi kincsét,
Csakhogy a magyart is méltónak tekintsék,
Alkalmasnak arra, hogy a hirhedt népek
Mintájára ő is művelhessen saépet.

Lássá Európa s a korcs honi fajta,
Hogy relev a magyar is; teremthetni rajta,
Hogy az idegenben született kép, eszme
Mélyebb nyomokat hágy itt a szivben, agyban,
Mint az eredeti — nekünk zord alakban.

S e mártir-szellemű, uttörő hős bére;
Az, hogy lerogyhatott a haza földjére;
A meg nem értetés iszonyatos kinja!
Kötelen zökkent egy ismeretlen sirba!
Ma csanád-Palotan látni ázegény szobrát;

De mig élt: szaggatták, tiporták.
Meghalt. — De fönmaradt örökre az eszme;
Wesselényi szive márványara metszve.
Szirt-erélye győzött minnen akadályon, —
Testté lett az ige, az eszmény, az álom . . .

E. Kovács prologját követte Fehér Dezső egy felvonásos alkalmi szinműve. Tartalma az, hogy a szinészek Nagyváradra jönnek, de a polgarok, kik addig csak néme teatristákat láttak, bizalmatlanul fogadják őket.

Megjelen Miller, a cenzor is, ki ugyan csak szitkozód k. Azt mondja, hogy a barbar magyar nyelvnek nincsen Kunst-ja. Egy polgar meg is kérdi Kátsi Patkó János szinigazgatótól, mi hát az a magyar szinész. Ez lendületes dikcióval felel, mály fellekesíti a polgarokat.

A darab tablóval zárul, melyben látható volt a nagyváradi színeszet első maczónásának Rhédey grófnak és a mostani intendánsnak arcképe. A szerzőt tisztelői ez alkalommal ezüst koszorúval lepték meg. A főbb szerepeket Tompa Kalmán, Szentgyörgyi István, Vendrei Ferencz, Kassai Karoly és Marosi Adéj játszották. Vél előadtak Hunniusnak száz év előtt színrekerült S ü k e t n é m a c z. darabját.

Román világ Belényesben

(Az Assoc. a Transylvanei közgyűlése.)

— Saját tudósítónktól. —

Erdélyből, Bánátról és a többi románlakta vidékekről több száz vendég érkezett Belényesbe, hogy jelen legyenek a román közvelődési egyesület közgyűlésén. Az egyesület célja tisztán kulturális és ebben a tekintetben bizonyára csak örövendeni tudunk, ha azt eléri. Az általános műveltség emelése bizonyára oly feladat, a mely iránt mindenkinél lekedni kell.

A belényesi gyűlés vezető emberei — úgy látszik — tisztában vannak feladataikkal, mert eljárásuk, működésük arról tanuskodik, hogy nem akarnak adatain politikai mozgalmakba bocsátkozni. Pop de Bazert a mai banketten a magyar testvéreket élte. Nem akaruk a kifejezések taglalásába bocsátkozni, de felteszük róla az igaz, őszinte hangot és barátságos üdvözlőre magyaros »Adjon Isten-t mondunk. Üdvözljük az egyesületet, mint olyant mely a magyar haza haladását, fejlődését akarja előmozdítani.

A tegnapi s mai eseményekről következő tudósítást közöljük:

A közgyűlés.

Ma delőtt 9 órakor a görög katolikus és görög keleti templomban ünnepélyes mise volt. Templomból a közönség a sátrakba vonult, a hol 11 órakor kezdetet vette a közgyűlés első ülése, melynek lefolyása a következő volt:

Moldovan János rövid beszédben üdvözli a vendégeket s az egész egyesületet, mely oly rég azon fáradozik, hogy a nép műveltségét előmozdítsa.

Felhívja figyelmüket a nap fontosságára s visszapillantásokat tesz azon időkre, midőn a román nép a sok szenvedés folytán oly soká apathiába volt merülve. A legjobb védelmi eszköz a bajok s veszedelmek ellen a műveltség s ezért oly fontos a kisebb művelődési egyesületek tömörülése.

A román közm. egyl. egységet akar teremteni a román műveltségi mozgalmakban, hogy a román népet a műveltséget általánossá tehesse. Ez a célja a vándor üléseknek is. Kívánja, hogy a román nép legszűkebb rétege is megismerje a műveltség világát s igyekezzék magáévé tenni.

Tekintve, hogy új alapszabályok lesznek a következő ülésen előterjesztve s az új tisztikar fog választani, kívánja, hogy az új tisztikar ne tévessze el a célját soha szem elől.

Az ülést megnyitja Vulcán József. A közgyűlés párfogását hangsúlyozza s megtisztelve erzi magát, hogy az egyesületnek üdvözlésével ő le t megbizva. Az összegyűlt vendégkoszoru oly szép, melyet még nem látott Bihar. A román elem életképességét látja ebben. Fentartotta magát it a nép mióta Traján ide hozta, sokat szenvedett, de volt egy drága kincse, a nyelv, melyet sohasem veszített el. Ez az örökség, melyet Rómából nyertek, szeretni kell, mert fentartója a nemzetnek. A nyelv fentartása legyen az élet-cél, mert a nélkül nincs élet. A nyelvért, műveltségért fel kell mindent áldozni. A nyelvért Biharban is áldozni kell s eljött az idő, midőn az is eleget tesz kötelességének s a vén Bihar örömmel üdvözli az egyesületet.

Moldovan elnök felhívja az egyesület kerületeinek képviselőit, hogy magokat igazolják. Ez megtörténvén dr. Bunca felolvasta az egyesület múlt évi működéséről szóló jelentést.

Az egyesület múlt évi működését a röviden. a következő kimutatás jellemzi:

1897. július 1 óta 1898. július 1-ig az egyesület által kiadott művek száma 116, melyek összesen 252 040 példányban jelentek meg. Ezek közül tartalmukra nézve váltásiak 15, nevelésiek 39, szépirodalmiak és történelmiek 41, különfélék 21.

Lapok és folyóiratok: 4 politikai napi 7 heti szépirodalmi és 5 tudományos folyóirat.

Következik 3 tagu bizottság választása a jelentés átvizsgálása, az új alapszabályok tanulmányozása s a jövő évi költségvetés elkészítése.

Az elsőre: Vu'cán, Ivan, Deján, a másodikra: Lemiu, Pap Coriolan, Gerasinu Diomidie, a harmadikra: Sucu, Florea, Precup, a negyedikre: Antal, Papp V., Negreanu D. választatnak meg egyhangulag.

A brásói kerület indítványozza, hogy a jövő évre egy összvet vegyenek fel a költségvetésbe egy népkönyvtar szervezésére.

Az indítványt kiadják a negyedik bizottságnak.

A Revista szerkesztője 20 frtot küdött, egy kölleményre kitüzendő pályadíjat. Az előadó bizottságok kiadják.

Barbolevici indítványt tesz, hogy a közgyűlés máskor tartassék évente. Kiadják a bizottságnak.

A bédi egyház 50 frt segélyt kér. Kiadják a bizottságnak.

Axentie Sever egy értekezést jelentett abbe, melynek czime: Miért nem konkurálnak a román a zsidóval. Mian a szerző nincs itt, a felolvasást elejtik.

Sürgönyökben üdvözlőket küldtek: Román Miron érsek, Román József Nagyvárad, Tribuna szerkesztősege, Foia Poporului szerkesztő, Horvát Nagyvárad.

Román Miron nagyszobni érsek a következő sürgönyt küldte:

»Szívemből üdvözlöm közgyűlésünket » történelmi jelentőségű vidék kies székhelyén melyhez annyi gyermekkeri emlék köt. A béke és egyetértés szelleme biztossákok előhaladását!»

Ezek után az ülés berekesztetett.

Magyar testvéreink.

Delután két órakor banketten gyűltek egybe, a melyen igen sok és szép tósztot mondtak. Itt is megmutattak, hogy józan gondolkodása, román ajku, de magyar polgárok, kik igazan a román nép kulturális előhaladására törekednek. Az első tósztot Moldovan a közgyűlés elnöke mondotta a királyra. Butean János és Diamandi Miklós a vendégeket Barbolevici a nőket köszöntötte fel. Nagy hatást és mindenfé nagyon jó hangulatot keltettek Pop de Baz-sti szavai: Biharmergye népet és a magyar testvéreket élte. Harianu Pop Beliczai főszoigabiróert üritette poharat. Ott volt a banketten Serban országgyűlési képviselő is, ki 800 román parasztot hozott be Belényesre 1000 könyvet osztva ki köztük. Rosca igazgató Antal Ágostonra mondott tósztot. A bankett kiemelkedő mozzanata volt még Sipos Imre református lelkész pohárköszönője: a többiek románul beszéltek, ő pedig magyarul a következőket mondotta:

Üdvözlöm a román egyesületet, magasztos munkájában, mely a román nép anyagi életére és a hazára áldást hoz. Majd folytatva tószját, kifejtette, hogy a román irodalom munkásait nem pártolják eléggé. Vulcán Józsefet, az ismert nagyváradi író élte.

KÜLÖNFÉLÉK.

A pápa vagyona. XIII. Leó kívánságához képest mindazok az ajándékok, amelyeket a pápa hosszu uralkodása alatt kapott, halála után muzeumba egybegyűjtve fognak fönmaradni.

A pápa nevenapja ötletéből római lapok most felsorolják azokat a nevezetesebb ajándékokat, melyeket XIII. Leó pápáskodása tartalma alatt kapott.

Ezek a főbb értékű tárgyak a következők: 28 a legdrágább kövekkel kirakott tóra.

319 mesés értékű, drága kövekkel disztett aranykereszt.

1200 arany és ezüstkehely.

81 gyűrű, amelyek közül a szultán által adományozott gyűrű maga megér 500.000 lírát.

Egy nagy gyémánt, Krüger transvaali köztársasági elnök ajándéka, értéke 20 millió líra.

16 arany pászorálé drágakövekkel kirakva.

884 arany és ezüst osztenziórum.

5 szobor aranyból és ezüstből.

S még vagy ezer egyéb műtárgy. Mindezek összes értéke ötven millió. A mi pedig a XIII. Leó által az egyház javára megtakarított készpénz illeti, azt negyven millió lírara becsülik. Aranyban van letéve különféle bankoknál.

A legújabb tengeralatti táviró. A Brest és New-York között tervezett tengeralatti kábel elkészítéséhez még az idén hozzáfognak. Ez lesz az eddig meglevő tenger alatti buzálok között a leghosszabb, mert hossza 6 ezer km.

A magva 13 ágból fog állni, sulya pedig 975.008 klgm, külső behatásoktól aló elszigetelésre 845.000 klg. guapercha szükséges. Belső védtakaróul 4.687.000 klg. cinkkezelte aczéldrótok, külső takaróul 1.495.000 klgm. vasdrótot használtak fel. A kábel lerakásához 4 hajót használnak. Az első tenger alatti kábelt 1866-ban adtak át a forgalomnak. Az első kereskedelmi sürgönyt jul. 28-án adták fel New-Yorkból Londonba. Az első politikai sürgöny a porosz trónbeszéd volt a parlament megnyitása alkalmából a háboru után.

Kellemetlen félreértés. Kellemetlenül járt nemrég egy svéd tarsaságban egy fiatal német, a ki csak törve beszélt a svéd nyelvet. Is Frika al in Tyska west? (»Nagyvárad, volt ön már Németországban?») A tarsaság, főleg pedig a hölgyek, zavartan néztek egyrára. A fiatal ember nem igen tudta elképzelni, mivel követett el valami illatlensége és csak később magyarázta meg neki egy öregebb svéd ur a dolgot. »Kedves uram — szóit hozzá — a harminczéves háboru alatt majd minden svéd férfi Németországban tartózkodott. Ha a svéd asszonyok egyszer-mászor nem látogatták volna meg urukat, a svéd családok bizonyára kihaltak volna. Innen van, hogy ha ma egy kis svéd gyerek születik, az anyáról azt mondják, hogy Németországban volt. Beláthatja tehát, hogy kisaszonyoknak nem jó ily-nt mondani.»

A századvég hirdetése. Német lapban jelent meg a következő hirdetés:

Ügyes ir ember ajánl-

kozik mindenféle írá-

sos munkák elvégzésére.

Keszit hivatalos beadvá-

nyokat, szerelmes levele-

ket versben és prózában.

Kérvényeket külön díjazás mellett remegő kézzel ir. Megkeresések Biz-

tos siker czimen a ki-

adóhivatalba küldendők.

Aki remegő kézzel írja meg a kérvényeket, az hihetőleg könnyelműleg el is ellátja azokat — külön díjazás mellett. Erről valószínűleg a szerénysége hallgattatta a nagy művészt.

KÖZGAZDASÁG

A os. és kir. szab. Osztrák Phönix életbiztosító-társaság Bécsben f. é. június 25-én tartotta meg 36-ik rendes közgyűlését. A heterjesztett számadó jelentés megállapítja, hogy az üzlet fejlődése a lefolyt 1897-ik esztendőben örvendetes lendületet vet. 6892 új kötvény 9.738.700 frtnyi tőkérel állítottott ki és az össze- biztosítási alomány az év végén 54.046.285 frt. tőke és 73.410 frt évi járadékra rugott föl. Az össze- díjbevétele 1.970.746.64 frtot tett ki, 2.606.718 frttal többet, mint 1896-ban. A biztosítási szerződésekből folyó-

kifizetések 1,222,353,80 frtot vetek igénybe. A díjtartalékok felemelkedtek 12,736,520,15 frtra.

Cs. és kir. szab. Osztrák Phönix biztosító társaság Bécsben. A f. évi június 25-én tartott közgyűlésen beszámolt az 1897 évről. A jelentés konstatálja a lefolyt üzlet eredményének kedvező voltát és kiemeli, hogy különösen a tüzbiztosítási ágazatban igen örvendetesen megnövekedett. A díjbevételek kitétek a tüzbiztosításnál 6,892,188,46 a jégbiztosításnál 741,435,10 a szállítvány biztosításnál 329,101,12 a baleset biztosításnál 366,371,88 frtot. A közgyűlés elhatározta hogy a tiszta nyereségből az alapszabályszerű javadalmazások levonása után 2.5 %-nyi osztalékot fizet.

Budapesti gabonátözsde.

aug. 27.

kés zárúzet hivatalos árjegyzései a következők

Bursa	kilós	Ar 100 kg.	kilós	Ar 100 kg
Bánsági ó	76	—	80	00.0—00.00
"	77	—	81	00.00—00.00
"	78	—	82	—
Tiszavidéki ó	79	9.25—9.30	—	9.70—9.85
"	76	9.35—9.40	80	—00.00
"	77	9.45—9.50	81	00.00—
Festvidéki ó	78	9.60—9.55	82	9.55—9.70
"	79	9.50—9.75	—	—00—00.00
"	79	9.20—9.35	80	—
Fehérmegyei ó	76	9.50—9.55	81	9.70—9.75
"	78	9.25—9.60	82	—
"	79	9.35—9.30	—	—
Bácskai ó	76	9.45—9.40	80	00.00—
"	77	9.60—9.50	81	00.00—
"	78	—	82	00.00—00.00
Észak magy	79	—	—	—
"	78	—	80	—
"	79	—	81	—

	Min. hekt.-ben	Ar kilógram		
Rozs elsőrendű új	70—72	7.50	7.10	
" másodrendű "	—	6.95	6.95	
Árpa takarmánynak "	60—62	5.65	6.2—	
" égetni való "	62—64	6.5	7.50	
" serfőzdei "	64—66	7.50	8.00	
Zab — új	39—41	5.70	6.0	
Tengeri bánsági — új	—	5.05	5.10	
" más nemű "	—	11.75	12.25	
Repeze bánsági	—	—	—	

Sertés vásár.

aug. 27.

Kőbányai sertéspiacz. Szerbiai: Nehéz páronként 260 kilogrammon felüli sulyban 59—59½ krajczárig, közép (pönt 240—260 — kilogramm sulyban) 59—59½ krajczár Könnyű (páronként 240 kilogrammig terjedő sulyban) 60—60½ krajczárig.

Sertés létszám: 1898. — évi aug. 25-én — volt készlet 46,091 darab, 1898 aug. hónap 26-án felhajtott 638 drb, 1898 aug. hónap 26-án napján elszállított 466 darab 1898 aug. hó 27-ik napjára maradt készletben 46,263 darab. — A hizott sertés üzlet-rányzata csöndes.

CSARNOK.

Séták.

— Budapesti levél. —

Mikor a Kerepesi úton berobog a kocsi a jambor nyaralóval, ki immár nyolcz hete élvezte az u. n. szent természetet, úgy érzi magát, mint a bőrtönből kiszabadult rab. Csendes gyönyörűséggel szemlélt az embereket, ki-

áltani szeretne örömeiben, hogy ime itthon vagyok, a por az a bizonyos betegséget terjesztő budapesti por kedves jó barát, elnéz-zük, hogy miként lep be bennünket és mindez olyan szép.

A butoraink rideg magatartása döbbsent csak meg egy kicsit: olyan büszkén, komoran néznek reánk. mintha mondanák hát itt hagyatatok egyedül a por és egerek társaságában? no jó megbánod még...

A hazaérkezett budapesti szegény halandó lefekszik a pamlagjára a gyönyörködve hallgatja, hogy hat mi van eladó? és meg van győződve, hogy nincs nagyobb boldogság, mint a kerepesi úton hallgatnia a handlék kiabálását.

Az utcán pedig csupa üdvözlés; az asszonyok gunyos udvariassággal köszöntik egymást; kíváncsiságból meghallgatom két a látszólag jobb körökből való asszony beszédét:

— Ni ni alig ismerlek meg.

— És én téged.

— Mikor érkezettek haza?

— Ma. És ti edesem?

— Mi tegnáp.

— Hol voltatok?

Először Pöstyénbe mentünk, de tudod magyarázva mezmondva schrecklich langweilig; onna Tátrafüredre mentünk elég gemütlich egy hely; azután Bártfára, de a publikum nagyon gemischt; hát hamarosan ott hagytuk, csináltunk a Kárpátokban egy kis herum Részét és haza jöttünk: bizony elég szegény program, no de jövőre majd kipótoljuk.

— És ti?

— Először Balatonfüred onnan nach kurára Ostende; ez az egész.

Aztán ölelés csók stb.

És ez a két asszony külön erősen hiszi, hogy milyen szépen lóvá tette egymást.

Én pedig meg vagyok győződve, hogy az egyik Nagy Maroson nyaralt, a másik Budapesten erősen lefüggönyözött lakásban.

Ez most így megy. Soha a földrajzot olyan szenvedélyesen nem tanulják, mint most, a wörthi csorbai tóval egész leirást mondanak a kedves ismerőseink annyira, hogy a merészebb fantáziájú maga is elhiszi a mit mond: azután a sok úi kaland azok a bizonyos erősen lefátyolozott hölgyek, holmi muszka grófnék és angol missek: óh teremő isten minek is adtal képzelő tehetséget és nyaraló barátot az embereknek.

A nyaraló ember ugyanis kétféle: az igazi, aki csakugyan bejár Ungot Bereget, a talmi, a ki folyton Pesten van s csak ugy augusztus végén szalad el valahova.

Az igazi keveset beszél az utjáról, mert hát Uram Isten azt csak nem mondhatja el hogy két hónapig, nem, hónapokig nem aludt, tisztességesen ismert okoknál fogva, hogy nem evett tisztességesen és minden ebédnél azon töprengött, hogy miért kell neki ott Talián or-

szágban csigát enni, mikor otthon rántott csirkét ehette és miért ajuldozik a forróságtól, a mikor a Svábhegyen... No de elég.

A talmi nyaraló, az más, ő messziről észre vesz; nyájasan üdvözlő, és azon kezd, hogy nem voltál-e az idén Salzkammergutban mintha ott látott volna és a nélkül, hogy kérdeznéd elmondja az osztrák magyar monarchia földrajzát, különös tekintettel a fürdő helyekre azonkívül ő csinált egy kis ugrást Fridriksruheba és az a magas sovány ur valószínűleg Krivány volt, a mit meg is fog irni az aradi, rendőrségnek, szóval mindent látott, hallott, tapasztalt, végig élt és meg van arról győződve, hogy az önálló vámtérület meglesz, mert hallotta Ischlben két nagy politikus véleményét, kiknek a nevét kiméletből elhallgatja.

Oly remekül bolondtják egymást, hogy igazán jól esik.

Az utcákat pesti emberek lepik el, élvezik a viszontlátást, pedig időjárás ő felsége kegyetlen boszút áll rajtuk, olyan bőségesen ontja a meleget, hogy kissé kevesebb is sok volna.

Az idénynek csak az előjelei láthatók; egy két hordár kínálja mélabusan a verseny programot, olyan ábrázattal, a mely azt mondja:

— Nem ugy van már, — mint volt régen.

Még a politika is csak most kezd mozdulni, talán épeu most tárgyalnak a miniszterek a fölöt, hogy megmotoznak-e bennünket a magyar határon vagy sem nyugodtan várnak mindent, Lehetetlen, hogy Bánffynak ne sikerüljön a mit akar.

A politika most nem a Sándor utcában dönti el az ország dolgait, hanem Buda és Ó. Buda várában komoly politikusok tárgyalnak itt — a nyilvánosság kizárásával — még komolyabb hölgyekkel pezsgő segítségével; édes istenem, hát csuda, ha a két Budat oly könnyen össze lehet téveszteni.

Csendesen kapacitálják egymást itt is, ott is miniszterek, szalma özvegyek, kik nagyon is el találtak felejtkezni közelethegeikről az bizonyos, hogy ez utóbbiaknál létre jön a megegyezés provizorium nélkül.

A színházakról nem akarok beszélni, a színészek — szegények — ugy tesznek, mintha játszanának, a közönség meg, mintha teszene neki a dolog s mind a kettő nagyon jól érzi magát.

Lassan, lassan majd csak megindul minden s a mikor lelik a fákról az első sárga levél, lesz önálló vám, nemzeti bank, kifogják Küry Klára kocsija elől a lovat, becukják Ó. Buda várát és megtör énik az idény első nagy szabásu nemzeti jellegű sikkasztása.

Ugy legyen!

Kozsbor Márton.

valamint fekete, fehér és színes Henneberg-selyem 45 krtól 14 frt 65 krig méterenként — sima, csikos kockázott, mintázott és damaszt stb. (mintegy 240 különböző fajta és 2000 különböző szín s árnyalatban stb.)

Ruhák s blousokra a gyárból! Privát fogyasztóknak póstabér-, vámentesen s házhoz szállítva.

Minták postafordultával.

Svájcba kétszeres levélbélyeg ragasztandó.

Magyar levelezés.

Henneberg G. selyemgyárai, Zürichben.

(cs. és kir. udvari szállító).

MENYASSZONYRUHA-SELYEM 65 krtól

14 frt 65 krig méterenként — saját gyáraimból —

Cs. és kir. hadtest intendáncsága. 1898. évi 4806 számához.

Értesítés.

Az aradi, nagyváradai és szegedi cs. és kir. csapatkórház betegei és vezényelték vendéglősszerű étkezésének 1899 január hó 1-étől u. a. évi december hó végéig, vagy esetleg 3 évre, t. i. 1901 december hó végéig terjedő időtartamra leendő biztosítása iránt, alóírt hadtest intendáncságnál f. é. szeptember hó 23-án biztosítási tárgyalás lesz megtartva.

Az erre vonatkozó hirdetmény és a feltételűzet a temesvári 7. hadtest intendáncságánál, továbbá a temesvári 21. számú helyőrségi kórháznál és a nagyváradai, debreczeni, fehértemplomi, karánsebesi, aradi és szegedi csapatkórházaknál, — a hirdetmény ezenkívül még az intendáncság területén levő minden kereskedelmi és iparkamaránál és Arad, Debreczen, Temesvár, Szeged, Vercsecz, Pancsova, Nagyvárad és Hódmező-Vásárhely szabad királyi városok tanácsainál betekinthetők.

Csakis írásbeli ajánlatok fogadtnak el.

Ezek minden kórházra nézve külön teendők egy-egy 50 krajczáros bélyeggel ellátandók és közvetlen az illető kórháznak idejekorán beküldendők.

A cs. és kir. 7. hadtest hadbiz'osságától.

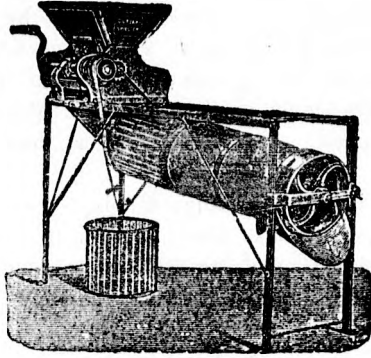
Milleniumi kiállítás 1896: Nagy milleniumi érem.

STAHEL és LENNER Budapest,

Trieur- és lemezlyukasztó-gyár.

Gyár: Katona József-utca 8. sz., Margithid és nyugoti pályaudvar közt.

Ajánljuk az általunk gyártott legjobb minőségű:

Trieurök: a konkoly és búkkönynek a buza, árpa vagy rozs közül kiválasztására.

Trieurök: a zabnak vagy árpának a buza közüli és a gömbölyü magvak kiválasztására.

Lencsetisztító és osztályozó trieurök: az árpa kiválasztására és a lencse osztályozására.

Osztályozó-Trieurök.

Szabadalmazott Trieur és osztályozógépek

minden gabonafaj tisztítására és tetszés szerinti osztályozására. — Elvállalunk Guljahr és Müller, illetve Mayer rendszerű trieurök cse-

kély költséggel a trieur beküldése mellett ezen szabadalmazott trieurökre átalakítását.

Malom-Trieurhengerek vagy burkolatai.

Lyukasztott vagy hasított lemezek tetszés szerinti nagyságban ipari vagy gazdasági czélokra.

Arjegyzékek vagy mintakönyvek ingyen és bérmentve küldetnek.

OSZTR. PHÖNIX cs. és kir. szab. életbiztosító-társaság Bécsben.

1897. évi vagyonmérleg.

Table with columns for 'KÖVETÉLES' and 'PARTOZÁS', listing various financial items and their amounts in Ft and Kr.

Megvizsgálatot és a könyvekkel megfizetést láttalott: Durst E. s. k. Hönigswald J. s. k. Am. Bégault s. k. Weinmann L. s. k. Lampelmeyer C. s. k.

OSZTR. PHÖNIX cs. és kir. szab. biztosító-társaság Bécsben.

1897. évi vagyonmérleg.

Table with columns for 'SZELEKÝVÖSÉG' and 'SZENVEDŐSÉG', listing various financial items and their amounts in Ft and Kr.

Megjegyzés: A jövő évrben esedékeses válando díjkötvény-állomány teszem 1142748660. Bécs, 1897. december 31-én.

Hartwig Nándor s. k. Weinmann L. s. k. Hönigswald J. s. k. Durst E. s. k. Böleson E. s. k. Biztosítási ajánlatok a tűz-, jég- és életbiztosítási ágazatokban a legszolidabb feltételek és legolcsóbb díjak mellett eszközölhetnek. A debreczeni vezérügynök-ég: BUTYKAY MENYHÉRT, BÉKÉSSI ALBERT.